

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיפים 6(ב) ו-6(ג) לחוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי, שעניינם שימור הזיקה בין המדינה ובין בני העם היהודי בתפוצות ושימור המורשת של העם היהודי בקרב יהדות התפוצות; לאור מדיניות הממשלה הרואה בחיזוק העם היהודי בתפוצות משימה בעלת חשיבות עליונה הנובעת מתפיסות היסוד של מדינת ישראל וכחלק בלתי נפרד של החזון הציוני; בהמשך להחלטת הממשלה מס' 184 מיום 5.7.2020 בעניין המתווה הממשלתי להבטחת עתיד העם היהודי בתפוצות, לחיזוק הקשר שבין מדינת ישראל ליהדות התפוצות, ומתוך הכרה בחשיבות החינוך הבלתי פורמלי ככלי לעיצוב זהות ומנהיגות בקרב בני נוער:

1. לגבש את תוכנית החומש "מחלום להגשמה – קונגרס הנוער העולמי יהודי-ציוני" (להלן: "התוכנית"), המיועדת לבני נוער מישראל ומהתפוצות, במטרה להעמיק את הזהות היהודית-ציונית ולייצר רשת מנהיגות צעירה גלובלית.

2. בתוך כ-60 יום, משרד החינוך, משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות ומשרדי הממשלה השותפים האחרים – משרד החוץ, משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות ומשרד העלייה והקליטה, יגישו תוכנית עבודה לממשלה, הכוללת מרכיבי תקצוב לתוכנית החומש המוצעת בהחלטה זו.

3. התוכנית תפעל פעם אחת בכל שנתיים קלנדריות בשתי פעימות, והתכנים ישולבו בתוכנית על ידי נציגי המשרדים השותפים בוועדת ההיגוי:

- שלב א' (אירופה): קיום קונגרס נוער בהשתתפות מנהיגויות נוער יהודי מישראל ומהעולם.
- שלב ב' (ישראל): מסע זהות וחיבור בן שבוע ימים בישראל.
- כמו כן, תתקיים פעילות רציפה בין שתי הפעימות, שתכלול, בין היתר:
 - ליווי בוגרי הקונגרס בין הפעימות ובמהלך השנה לטובת יישום אמנת הנוער היהודית-ציונית.
 - מפגשי למידה על בסיס קבוע באופן מקוון ופיזי במדינות המוצא עם המחנכים המלווים.
 - השתתפות מועצת הקונגרס העולמי הנבחרת בפעילות כדוגמת מצעד התמיכה למען ישראל שנערך כל שנה בניו יורק בחודש מאי.
 - קידום מיזמים ופרויקטים קהילתיים בישראל ובתפוצות.

דברי הסבר

רקע כללי

במציאות גלובלית משתנה, המערכת החינוכית הבלתי פורמלית מהווה את התשתית המרכזית לעיצוב זהותם ומעורבותם החברתית של בני הנוער. כיום, כאשר הקהילות היהודיות בתפוצות ניצבות בפני אתגרים כפולים – מחד, תהליכי התבוללות ושחיקת הזהות, ומאידך, התגברות גילויי האנטישמיות – עולה צורך אסטרטגי בבניית "גשר חי" בין דור העתיד בישראל לדור העתיד בתפוצות.

מטרת העל של תוכנית החומש היא ליצור הכשרה וטיפוח של "סוכני שינוי" צעירים אשר יחזקו את הקשר בין ישראל לתפוצות, יעמיקו את הזהות היהודית-ציונית בסביבתם הטבעית, ויהוו עתודת מנהיגות פעילה בקהילות, בבתי הספר ובמסגרות החינוך הבלתי פורמלי ברחבי העולם.

קונגרס הנוער העולמי יהודי-ציוני הוא תוצר של תהליך חינוכי במסגרת תכנית עומק הכולל בכל מחזור כ- 350 משתתפים מכ-30 מדינות (כ-80% בני נוער וכ-20% מחנכים/מדריכים ומובילי דעה).

התוכנית ארוכת טווח ומבוססת על שני צירים מרכזיים:

הציר ההיסטורי-רעיוני: מסע המתרחש בנקודות ציון מכוננות (כגון בודפשט או באזל) וממשיך בישראל, לחיבור הנוער לשורשי הציונות המודרנית וחזונו של הרצל ובן-גוריון.

הציר היישומי-אקטיבי: הקמת מועצת נוער יהודית ציונית עולמית וגיבוש וחתימה על "אמנת הנוער" – מסמך מחייב ההופך את המשתתפים לשגרירים פעילים. במסגרת זו, יוצאים לדרך פרויקטים משותפים המהווים מכפיל כוח לחיזוק החוסן הלאומי והיהודי.

כדי להבטיח השפעה ארוכת טווח, תוכנית החומש בנויה במודל רב-שנתי הכולל שלושה מחזורי הכשרה. המשכיות זו חיונית ל:

1. בניית תשתית אנושית של אלפי בוגרים המחוברים ברשת מנהיגות עולמית.
2. ביסוס שיתופי פעולה ארוכי טווח עם קהילות יהודיות ברחבי העולם.
3. יצירת רצף חינוכי המאפשר למידה, יישום ומשוב.

עוד נציין כי המחזור הראשון החל את דרכו בפעימה ראשונה (נובמבר 2025). כעת, לאחר תקופה של למידה רציפה ומפגשי הכשרה, אנו נערכים לקראת הפעימה השנייה שתתקיים ב-22 בדצמבר 2026, המהווה את שלב השיא והיישום של המחזור הנוכחי.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלבנטי

גורם אחראי למעקב

שר החינוך

תקציב

מרכיבי התקצוב יוסדרו בין משרדי הממשלה בתוך 60 יום בתוכנית העבודה שתוגש לממשלה, כמפורט בסעיף 2 בהצעה.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

לא רלבנטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר התפוצות והמאבק באנטישמיות – מאשר

שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות – מאשרת

שר העלייה והקליטה – מאשר

שר החוץ – מאשר

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מספר 184 של הממשלה מיום 05.07.2020

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב

סיווגים*

סיווג ראשי: תהליך

סיווג משני:

תחום פעולה עיקרי: חברה וכלכלה

מגיש: שר החינוך

י"ז בסיון התשפ"ו
2 ביוני 2026

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

תוכנית חומש - 'מהחלום להגשמה' קונגרס הנוער העולמי יהודי ציוני - לשנים 2026-2030.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

הצעת ההחלטה מבקשת לגבש את תוכנית החומש "מחלום להגשמה" – קונגרס הנוער העולמי יהודי-ציוני (להלן "התוכנית"), המיועדת לבני נוער מישראל ומהתפוצות, במטרה להעמיק את הזהות היהודית-ציונית ולייצר רשת מנהיגות צעירה גלובלית.

התשתית הנורמטיבית להצעה נשענת על סעיפים 6(ב) ו-6(ג) לחוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי, שעניינם שימור הזיקה בין המדינה ובין בני העם היהודי בתפוצות ושימור המורשת התרבותית, ההיסטורית והדתית של העם היהודי בקרב יהדות התפוצות; לאור מדיניות הממשלה הרואה בחיזוק העם היהודי בתפוצות משימה בעלת חשיבות עליונה הנובעת מתפיסות היסוד של מדינת ישראל וכחלק בלתי נפרד של החזון הציוני; בהמשך להחלטה 184 (המתווה הממשלתי להבטחת עתיד העם היהודי בתפוצות) מיום 5.7.2020 לחיזוק הקשר שבין מדינת ישראל ליהדות התפוצות, ומתוך הכרה בחשיבות החינוך הבלתי פורמלי ככלי לעיצוב זהות ומנהיגות.

מטרת העל של התוכנית היא ליצור הכשרה וטיפול של "סוכני שינוי" צעירים אשר יחזקו את הקשר בין ישראל לתפוצות, יעמיקו את הזהות היהודית-ציונית בסביבתם הטבעית, ויהוו עתודת מנהיגות פעילה בקהילות, בבתי הספר ובמסגרות החינוך הבלתי פורמלי ברחבי העולם.

התוכנית ארוכת טווח ומבוססת על שני צירים מרכזיים:

הציר ההיסטורי-רעיוני: מסע המתרחש בנקודות ציון מכוננות (כגון בודפשט או באזל) וממשיך בישראל, לחיבור הנוער לשורשי הציונות המודרנית וחזונו של הרצל ובן-גוריון.

הציר היישומי-אקטיבי: הקמת מועצת נוער יהודית ציונית עולמית וגיבוש וחתימה על "אמנת הנוער" – מסמך מחייב ההופך את המשתתפים לשגרירים פעילים. במסגרת זו, יוצאים לדרך פרויקטים משותפים המהווים מכפיל כוח לחיזוק החוסן הלאומי והיהודי.

כדי להבטיח השפעה ארוכת טווח, תוכנית החומש בנויה במודל רב-שנתי הכולל שלושה מחזורי הכשרה. המשכיות זו חיונית לבניית תשתית אנושית של אלפי בוגרים המחבורים ברשת מנהיגות עולמית, ביסוס שיתופי פעולה ארוכי טווח עם קהילות יהודיות ברחבי העולם ויצירת רצף חינוכי המאפשר למידה, יישום ומשוב.

הצעת ההחלטה קובעת מנגנון לפיו משרד החינוך, משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות ובמשרדי הממשלה השותפים האחרים – משרד החוץ, משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות ומשרד העלייה והקליטה, יגישו תוכנית עבודה לממשלה, הכוללת מרכיבי תקצוב לתוכנית החומש המוצעת בהחלטה זו. וכי יישום התוכנית מותנה באישור סופי של התקציב הנדרש בין המשרדים השונים במהלך שנת 2026.

עוד נציין כי המחזור הראשון החל את דרכו בפעילה ראשונה (נובמבר 2025). כעת, לאחר תקופה של למידה רציפה ומפגשי הכשרה, אנו נערכים לקראת הפעילה השנייה שתתקיים ב-22 בדצמבר 2026, המהווה את שלב השיא והיישום של המחזור הנוכחי.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:
אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות – אין מניעה.

משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות – אין מניעה.

משרד העלייה והקליטה – אין מניעה.

משרד החוץ – אין מניעה.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:
אין מניעה משפטית להגשת ההצעה

החתימה

חתימה

עו"ד שנית הראל, ס/בכירה ליועצת המשפטית

שם ותפקיד

טי"ז בסיון, תשפ"ו

1 ביוני, 2026